

DREPTUL

LEGIȘLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCUREVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECAREDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR**Un număr: 50 bani**
Un număr vechiu 1 leu**COSTUL ABONAMENTULUI**

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R:*Recursuri în anulare și recursuri în interesul legii, de d-l Sc. Popescu, procuror general al Inaltei Curți de casație.**JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea III: General I. C. Desliu cu Ministerul de finanțe**Curtea de apel din București, secția II: Al. C. Bogdan-Pitești și altul cu Ministerul public și Aristide Blank, parte civilă.***RECURSURI ÎN ANULARE**

ȘI

RECURSURI ÎN INTERESUL LEGEI

(Raportul d-lui Sc. Popescu, procuror general al Inaltei Curți de casație și justiție, din 29 Ianuarie 1916, sub No. 108, adresat d-lui Ministru al justiției).

In cursul anului judecătoresc expirat, 1915, am făcut un recurs în anulare din ordinul d-voastre No. 3679 din 1914, și cinei recursuri în interesul legii.

Recursul în anulare privea cartea de judecată penală cu No. 619 din 11 Septembrie 1914, a judeului ocolului rural Suraia, din județul Putna; prin această carte de judecată, soldatul Gavrilă Radu, zis Anghel, ordonanța d-lui general Cotescu, fusese condamnat la una lună închisoare corecțională și la despăgubiri civile pentru delictul de lovire, carte de judecată rămasă definitivă prin neapelare.

Motivul pentru care s'a cerut anularea eră că, în momentul săvârșirii faptului, condamnatul figură trecut în controalele armatei ca în activitate sub arme, întrucât făcerea serviciu ca ordonanță; că, prin urmare, eră justițiabil de consiliul de răz-

boiu, potrivit art. 52, alin. 2 din codul de justiție militară, și judele de ocol își însușise o competență pe care nu o avea dela lege.

Inalta Curte, secția II, având în vedere că atunci când, în materie penală, un tribunal ordinar, eșind din cercul atribuțiunilor sale, impietează asupra atribuțiunilor altui tribunal de excepție, cum eră în speță, el calcă regulele competenței sale și, prin urmare, cômite o violare de lege, care, conform art. 443 pr. pen., autoriză pe guvern a se adresa direct Curței de casație pentru a cere și obține anularea unei hotărâri pronunțată în disprețul legilor existente relative la competență, și constatând, în fapt, că motivele recursului erau întemeiate, prin deciziunea ce a pronunțat sub No. 120 din 16 Ianuarie 1915, a anulat cartea de judecată și a dispus ca să fie sezizate instanțele militare cu judecarea afacerii.

Recursurile în interesul legii sunt identice și se întemeiau pe violarea și greșita interpretare a art. 1, 2, 5 și 7 din legea pentru fabricarea și vânzarea lumânărilor de ceară și pe exces de putere.

Intr'adevăr, prin art. 1 din menționata lege, se prevede că în serviciile religioase ale bisericii autocefale ortodoxe române, atât în biserică, cât și afară din biserică, nu se pot întrebuița decât lumânări de ceară adevărată de albine, fără nici un amestec de alte materii; art. 2 arată modul fabricațiunei, iar art. 5 și 7 prevede pedeapsa de aplicat pentru cei ce vor fabrică sau vor vinde lumânări de ceară

falsificate, sau care vor avea aparența lumânărilor de ceară pentru uzul bisericii ortodoxe, dar care nu vor fi de ceară curată.

În spețele de cari ne ocupăm, controlorul Casei Bisericeii a găsit la Hana Z. Cahan, Rosa L. Herteanu, Ion Gălățeanu, Vasile C. Mungiu și Rosa A. Leventer, comercianți și fabricanți din Buhuși și Târgu-Neamțu, cantități, variind între 16—100 kilograme, de lumânări galbene, având aparența de ceară, forma celor bisericești și destinate uzului bisericesc ortodox român, iar analiza făcută probei luată a constatat că nu erau fabricate din ceară curată, ci conțineau parafină și stearină, iar la unele fitilul eră incomplet piroforizat, din care cauză arderea se făcea cu producere de fum și gaze vătămătoare sănătății, ceea ce a determinat pe administratorul Casei Bisericeii să-l condamne la amendă.

Tribunalul Neamțu, ca instanță de apel, puneă în principiu, că n'ar fi vorba de vreo contrafacere a cerei curată, ci de o vânzare pe față, sincer declarată, a unor lumânări de parafină sau stearină, că comerțul unor astfel de lumânări este liber, că forma lumânărilor întrebuințate în cultul ortodox nu e specifică acestui cult, ci se întrebuințează și în alte culturi și chiar pentru luminatul domestic, și punând temeiul pe arătarea contraveniențelor că ei au înțeles să vândă lumânări de parafină pentru alte uzuri decât pentru cel al bisericii ortodoxe, a admis apelurile și i-a achitat de faptul de contravențiune comis.

Modul de a vedeă al tribunalului eră greșit, căci ceea ce legea pedepsește este fabricarea sau vânzarea lumânărilor de ceară falsificate, sau care vor avea aparența lumânărilor de ceară pentru uzul bisericesc ortodox, dar care nu vor fi de ceară curată, și tribunalul nu puteă, pe simpla arătare a contraveniențelor, să înlătore constatările controlorului și aplicarea legii, și aceasta cu atât mai mult cu cât este știut că lumânările de parafină sau stearină aflate în comerț pentru alt uz decât cel bisericesc, nu sunt de culoare galbenă și se deosebesc și în formă de cele întrebuințate în cultul ortodox român.

Inalta Curte, secția II, găsinde întemeiate recur-surile noastre, prin deciziunile ce a pronunțat sub

No. 733—737 din 31 Martie 1915, a casat, în interesul legii, sentințele tribunalului Neamțu cu No. 227—231 din 23 Ianuarie 1915.

Vă rog dar și deastădată, d-le Ministru, să binevoiti a lua dispozițiuni ca, prin circulări, să se aducă aceste cazuri la cunoștința diferitelor instanțe judecătorești, spre a ști care e jurisprudența Inaltei Curți și a se evita, cu modul acesta, de a se mai da pe viitor hotărâri casabile în spețe identice.

Procuror general, **SC. POPESCU**

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA III

Audiența dela 8 Decembrie 1915

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

General I. C. Deșliu cu Ministerul financelor

PENSIUNI. — GENERALI. — ANI SERVIȚI EFECTIV ÎN ARMATĂ. — SPOR FICTIV. — ART. 2, § 3 ȘI 6 L. PENSIILOR.

Sporul de doi ani, acordat prin art. 2, § 3 din legea pensiunilor, fiind prevăzut de legiuitor în scopul de a se mări proporția la sută în calcularea pensiunii, sau de a fi dispensați ofițerii de condiția etății cerută pentru pensie, iar nicidecum pentru a se consideră acei doi ani ca timp servit efectiv în armată spre a puteă beneficia de dispozițiile excepționale ale art. 2, § 6bis din legea pensiunilor și a pretinde o pensie excepțională, constituie o dispoziție de favoare care, ca atare, este de cea mai strictă interpretare și nu se poate întinde aplicarea ei și dincolo de scopul pentru care a fost creată.

No. 622. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de general I. C. Deșliu, contra deciziunii Curții de apel din București, secț. I, No. 59 din 1915, în proces cu Ministerul de finance¹⁾.

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier D. G. Tăzlăoanu; d-l avocat I. Dumitrescu, pentru recurent, în desvôltarea motivelor de casare; d-l avocat Zăuceanu, pentru Ministerul de finance, în combateri; d-l procuror M. Vidrașcu, în concluziuni pentru casare.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. «Violaerea și rea interpretare a art. 2, § 3, alin. 8 și ultim și § 6bis din legea generală de pensiuni din Apri-

1) Vezi *Dreptul* No. 3 din a. c., pag. 21.

lie 1912, și exces de putere, de oarece legiuitorul, după ce stabilește, în art. 1, condițiile generale pentru exercitarea dreptului la pensie, prin art. 2 erciază excepțiuni anumite în favoarea unor categorii determinate de slujbași, între cari și pentru generalii de brigadă demisionați. Excepțiunea creată în favoarea acestora de a primi anual o pensie peste cuantumul de 9.000 lei, prevăzută la art. 1, este supusă la următoarele condițiuni: prin § 2, generalii, dacă au 30 ani de serviciu, sunt dispensați de condițiunea vârstei prevăzută la art. 1, iar în privința cuantumulului pensiei, prin § 6bis, li se recunoaște dreptul la trei pătrimi din mijlocia soldelor pe ultimii trei ani serviți, dacă generalii de brigadă au 35 ani de serviciu, iar prin § 3, ultim alineat, în privința timpului servit, pentru complectarea a 35 ani de serviciu, se acordă un spor, fără nici o distincțiune. Curtea pretinde că sporul de doi ani, prevăzută de ultimul alineat, § 3, ar avea de scop a mări numai proporția la sută în calculul pensiei, iar nu de a spori anii serviți și a se calcula pensia la anii de serviciu majorați cu sporul».

II. «Nemotivare și exces de putere, întrucât nu motivează pe ce text se întenciază, când refuză aplicarea dispozițiunei legislative precisă și clară, prevăzută în citatul articol 2, § 3 din legea de pensii».

III. «Omisiune esențială, întrucât am susținut înaintea Curții de apel că însuși Ministerul a recunoscut că sporul de doi ani se aplică și la cazurile excepționale din art. 2, relative la ofițerii superiori, iar Curtea de apel nu răspunde la acest mijloc invocat de noi».

Având în vedere că, se constată din decizia Curții, adusă în recurs, că generalul Ioan C. Deșliu, având 33 ani de serviciu efectiv în armată, din cari trei ani în gradul de general, a cerut așezarea sa la pensie, potrivit dispozițiunilor excepționale ale art. 2, § 6bis din legea pensiunilor modificată la 1913, adică a i se recunoaște un drept la pensie egal cu $\frac{3}{4}$ din mijlocia soldelor pe ultimii trei ani de serviciu, ca și cum ar avea 35 de ani de serviciu, susținând că cei 33 de ani de serviciu efectiv trebuiesc a fi complectati cu sporul de doi ani, acordat de art. 2, § 3 din lege, generalilor demisionați, așa că ar avea cu modul acesta 35 de ani de serviciu, ceruți de dispozițiunea excepțională din art. 2, § 6bis;

Că, Curtea de apel, a respins cererea sus numitului general de a i se acordă o pensie excepțională, adică mai mare de 9.000 lei anual, care este maximum de pensie, după dreptul comun, motivând că dânsul nu întrunește condițiunile prevăzute de art. 2, § 6bis din legea pensiilor, care cere, pentru generalii de brigadă, o vechime de trei ani în gradul de general și 35 de ani

de serviciu în armată, hotărînd că prin 35 de ani de serviciu legiuitorul a înțeles ca ei să fie serviți în mod efectiv în serviciul armatei, condițiune pe care, în speță, generalul Deșliu nu o îndeplinește, de oarece are numai 33 de ani serviți efectiv în armată, și numai prin adăogirea sporului de doi ani, adăogire care nu i se poate acordă în acest scop, ar avea 35 de ani de serviciu;

Având în vedere că, sporul de doi ani, acordat prin art. 2, § 3 din legea pensiilor, a fost prevăzută de legiuitor în scopul numai de a se mări proporția la sută în calcularea pensiei sau de a fi dispensați ofițeri de condiția etății cerută pentru pensie, nicidecum însă pentru a se consideră acei doi ani ca timp servit efectiv în armată spre a putea bebeneficia de dispozițiunile excepționale ale art. 2, § 6bis din legea pensiilor, și a pretinde o pensie excepțională;

Că, în adăvăr, această dispozițiune a legii creind un avantaj, prin acordarea unui spor fictiv, nu se poate întinde aplicarea ei și dincolo de scopul pentru care legiuitorul a prevăzută această dispozițiune de favoare, care, ca atare, este de cea mai strictă interpretare;

Că, întrucât, dar, legiuitorul, pentru a acordă o pensie excepțională de $\frac{3}{4}$ din mijlocia soldelor pe ultimii trei ani de serviciu, a prevăzută în mod formal condițiunea de a fi servit timp de 35 ani în armată, această condițiune nu se poate zice că o întrunesc acei ce efectiv au servit în armată mai puțin de 35 ani, cum este recurentul, care nu are decât 33 ani de serviciu;

Considerând dar că, Curtea de apel, judecând în modul acesta, a dat o bună interpretare dispozițiunilor mai sus citate din legea pensiunilor, și dar prezentul recurs se găsește neîntemeiat și trebuie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 15 și 16 Octombrie 1915

Președinta d-lui I. Coandă, consilier

Al. C. Bogdan-Pitești și altul cu Ministerul public
și Aristide Blank, parte civilă.

ȘANTAJ.—ELEMENTELE DELICTULUI.—AMENINȚARE VERBALĂ SAU ÎN SCRIS.—CONSTRÂNGERE MORALĂ.—ART. 334 C. PEN.

ȘANTAJ.—AMENINȚARE VERBALĂ.—ÎNCEPUT DE EXECUȚIUNE.—CARACTERUL DELICTULUI.—ART. 334 C. PEN.

1° In delictul de șantaj, începutul de execu-

țiune sau tentativa — care se pedepsește ca și delictul consumat — rezidă în amenințarea verbală sau scrisă, de a face revelațiuni sau imputări difamatorii, cu condițiunea însă ca amenințarea să fie de așa natură ca să producă o constrângere naturală asupra victimei și să-i determine voința de a consimți la sacrificiul cerut de delicuent.

2° Când amenințarea vizată de art. 334 c. pen., a fost verbală, începutul execuțiunii delictului cade în afară de organul presei și, astfel fiind, faptul imputat nu poate îmbrăca caracterul de șantaj prin presă.

Respins, incidentul de incompetență ridicat de inculpații A. C. Bogdan-Pitești și Adolf Davidescu, de a fi trimiși în judecata Curții cu jurați.

S'au ascultat: d-nii avocați Dragu și Tache Policrat, din partea inculpaților; d-l avocat Take Ionescu, din partea părții civile Aristide Blank.

Curtea,

Asupra incidentului de incompetență, ridicat de apelanții Alexandru Bogdan-Pitești și Adolf Davidescu prin care susțin că faptul de șantaj ce li-se impută, constituie un delict de presă, iar nu un delict de drept comun, și deci sunt justițiabili, conform art. 105 din Constituțiune, de către Curtea cu jurați, iar nu de tribunalele ordinare, cerând, prin consecință, ca această Curte să-și decline competența de a-i judecă;

Având în vedere că, prin ordonanța definitivă No. 120 din 15 Iunie 1915, a judeului instructor depe lângă tribunalul Ilfov, cabinetul III, Alex. Bogdan-Pitești și Adolf Davidescu, au fost trimiși în judecata tribunalului corecțional pentru delictul de șantaj, prevăzut și pedepsit de art. 334 alin. ultim c. pen., delict care, în urma instrucției ce s'a făcut, a fost concretizat în următorul fapt: că Alex. Bogdan-Pitești, devenind în anul 1913 proprietarul și directorul ziarul *Seara*, a început prin luna Martie acelaș an, o campanie violentă prin presă în contra casei de bancă Marmorosch Blank, scriind o serie de articole prin ziarul său, fie semnate propriu de dânsul, fie prin pseudonim, prin care atacă numita bancă, criticând natura operațiunilor ce făcea, modul cum este condusă și lovind în personalul ei și, în special, în directorul Aristid Blank, după care a trimis pe complicele său, Adolf Davidescu, la Aristid Blank și l-a amenințat verbal cu con-

tinuarea campaniei începută și în cele din urmă că va da publicității scrisori compromițătoare pentru Aristid Blank, dacă nu-i va da o sumă de bani, care sumă, după mai multe tratative, s'a convenit ca să fie de 30.000 lei și pe care Aristid Blank remițând-o lui Davidescu, a fost găsită în posesiunea acestuia de către auxiliarii poliției judiciare, cari fuseseră avizați la timp;

Având în vedere că, înaintea tribunalului Ilfov, secția II, care a fost sezisat cu afacerea, inculpații au ridicat incidentul că faptul ce li-se impută, comis în circumstanțele arătate, constituie delictul de șantaj prin presă, prevăzut și pedepsit de art. 334 alin. ultim c. pen., cerând ca tribunalul să-și decline competența și să fie trimiși în judecata Curții cu jurați, conform art. 105 din Constituțiune, iar tribunalul, prin jurnalul cu data 30 Noembrie 1913, respingând incidentul, a procedat la judecata afacerii în fond și, în urmă, prin sentința corecțională No. 409 din 1914, făcând aplicația citatului text de lege, a condamnat pe Alexandru Bogdan-Pitești la un an închisoare corecțională, iar pe Adolf Davidescu, în baza aceluiaș text, comb. și cu art. 50 alin. II, 51 și 60 c. p., la una lună închisoare

Având în vedere că, înaintea Curții, Alex. Bogdan-Pitești, prezentându-se împreună cu complicele său, a ridicat din nou, în prealabil, acelaș incident de necompetență a instanțelor ordinare, insistând a fi trimis la Curtea cu jurați spre a fi judecat, incident, care a fost combătut atât de Aristid Blank, constituit parte civilă, cât și de Ministerul public;

Având în vedere că, luând faptele ca constante, fără a prejudeca culpabilitatea, această Curte, urmând a se pronunța asupra incidentului de mai sus, trebuie să cerceteze și să vadă care este criteriul după care se distinge un delict de presă de un delict de drept comun;

Având în vedere că, în codicele penal și în legiuirea presei negăsindu-se o definițiune a delictului de presă, trebuie a se recurge la definițiunea dată de doctrină și de jurisprudență, care spun că, prin delict de presă, se înțelege orice delict de drept comun comis prin mijlocirea presei;

Având în vedere că, față de o asemenea definițiune cată a se examină care sunt elementele constitutive ale delictului de șantaj, și care este momentul când începe comiterea lui și când se poate consideră săvârșit complot, căci numai după acest moment se poate deter-

mină dacă delictul a fost comis prin presă sau în afară de presă;

Având în vedere că, prin art. 334 alin. ultim c. pen., se spune că delictul de șantaj este acela când cineva, prin amenințare verbală sau înscris, de a face revelațiuni sau imputațiuni difamatorii, va fi stors sau va fi cercat să stoarcă, fie bani, fie efecte de valoare, fie iscălitură sau remitere de acte sau scrisuri oarecare, care ar conține sau ar opera o obligațiune, o liberațiune sau o dispozițiune;

Că, din conținutul acestui text, rezultă că elementele delictului de șantaj sunt: 1° amenințarea scrisă sau verbală de revelațiuni sau imputațiuni difamatorii; 2° scopul agentului de a obține prin acest mijloc un câștig pecuniar ilegal; și 3° reaua credință;

Având în vedere că, în orice delict, începutul de execuțiune sau tentativa, acolo unde ea se pedepsește, este caracterizată prin actul cel mai apropiat de punctul care constituie consumarea însăși a delictului și din care se degajază în mod evident intenția urmărită de agent;

Având în vedere că, în delictul de șantaj, începutul de execuțiune sau tentativa — care se pedepsește ca și delictul consumat — rezidă în amenințarea verbală sau scrisă de a face revelațiuni sau imputațiuni difamatorii, cu condițiune însă ca amenințarea să fie de așa natură, ca să producă o constrângere morală asupra victimei și să-i determine voința de a consimți la sacrificiul cerut de delicent, căci numai astfel amenințarea constituie actul cel mai apropiat de consumarea însuși a delictului, consumare care urmează imediat după amenințare și care consistă în remiterea de către victimă în posesiunea delicentului a banilor, valorilor și actelor de care este vorba în art. 334;

Având în vedere că, față de principiile mai sus expuse, examinându-se, în speță, faptele puse în sarcina apelantului Alex. Bogdan-Pitești și a complicelui său, Adolf Davidescu, rezultă că ele nu întrunesc caracterul unui delict de șantaj prin presă, de oarece, dacă se analizează publicațiunile din ziarul *Scara*, produse înaintea Curței, în care apelantul Bogdan-Pitești așează temeiul delictului, se vede clar că într'ânsele nu este vorba de nici o amenințare făcută în persoana victimei Aristid Blank, de natura celei prevăzute în art. 334, partea ultimă, nici directă, nici indirectă sau făcută prin vr'o aluziune oarecare, ci, din contră, acele

publicațiuni conțin niște afirmațiuni simple, din care se degajază, după părerea autorului lor, o stare de lucruri neregulată și nepermisă în ce privește funcționarea și diferitele procedări în afaceri ale cassei Marmorosch Blanck, desbrăcate de orice caracter amenințător și de orice dorință de cupiditate, astfel în cât nu se poate susține că începutul de execuțiune al delictului imputat ar fi avut loc prin mijlocirea presei;

Că, din contră, dacă se merge cu analiza faptelor mai departe, reese în mod clar și îndubitabil că amenințarea cu caracterul începutului de execuțiune, vizată de art. 334, apare pentru prima oară în înlănțuirea faptelor, din acel moment, când Adolf Davidescu, trimisul lui Bogdan-Pitești, face cunoscut în mod verbal lui Aristid Blank, că Bogdan-Pitești va divulga prin presă niște scrisori compromițătoare, privitoare la viața privată, ceea ce a determinat pe Blanck ca să remită lui Davidescu suma de 30.000 lei, drept preț al tăcerii;

Că, dar, rezultând că amenințarea a fost verbală, începutul execuțiunii delictului cade în afară de organul presei, ca și consumarea lui prin remiterea banilor și, astfel fiind, faptul imputat nu poate îmbrăca caracterul de șantaj prin presă;

Având în vedere că, modul de argumentare al apelanților, prin care susțin că toate faptele cari înconjoară delictul, constituiesc un tot indivizibil și că este de ajuns ca o parte din ele să fie comise prin presă pentru ca delictul să ia caracterul delictului de presă, este cu totul lipsit de temei juridic, de oarece, dacă este adevărat că o asemenea indivizibilitate trebuie să existe din punctul de vedere al aprecierii judecătorului, care nu trebuie să scape nici un amănunt pentru gradarea culpabilității și a pedepsei, nu este însă mai puțin adevărat că, pentru caracterizarea delictului, această indivizibilitate numai este necesară, căci interpretul legii este obligat să ia din complexul faptelor numai pe acele principale, cari sunt constitutive naturii delictului, iar nu și pe cele secundare, cari nu pot avea nici o influență asupra caracterizării lui;

Că, dacă, în fapt, s'ar putea susține că campania întreprinsă prin presă a putut avea efectul ca să pregătească starea sufletească a lui Aristid Blanck, spre a-l face ca mai târziu să se determine mai ușor de a cedă amenințării verbale ce i s'a făcut, nu se poate susține însă că publicațiunile, ce au avut loc prin ziarul *Scara*, sunt constitutive delictului, căci ele nu con-

țin nici o amenințare, ci, în tot cazul, nu se pot considera decât ca niște acte preparatorii cari, în drept, nu joacă nici un rol în caracterizarea delictului;

Că, astfel fiind, incidentul de necompetință cată a fi respins ca nefondat, urmând ca să se procedeze de Curte la judecarea fondului.

Pentru aceste motive, în majoritate, respinge incidentul.

Semnați: I. Coandă, Al. Dem. Oprescu, I. Ionescu-Dolj.

Opiniune

Asupra incidentului de incompetență, ridicat de apelanții Alex. Bogdan-Pitești și Adolf Davidescu, cari susțin că faptul ce li se impută este un delict de presă care urmează a fi judecat de Curtea cu jurați...;

Având în vedere că, spre a se constată dacă incidentul ridicat de înculpați este întemeiat, urmează a se examina dacă amenințările ce se afirmă că le-au făcut înculpații au fost și scrise, sau numai verbale, căci este evident că, în acest din urmă caz, nu ar putea fi vorba despre un delict de presă; apoi, în cazul când au existat și amenințări scrise, dacă faptul că au fost formulate printr'un ziar, dă faptului încriminat caracterul unui delict de presă...;

(Urmează expunerea amănunțită a faptelor procesului).

Având în vedere că, forma amenințărilor poate fi sau directă sau indirectă, căci nu este nevoie de expresiuni sacramentale pentru ca să existe; este necesar ca să existe din partea celui care proferă amenințarea, intențiunea ca să insufle adversarului său teama unui pericol sau al unei neplăceri considerabile și posibilitatea ca cel vizat să resimtă acea impresiune; aparența exterioară sub care se înfățișază expresiunea acestor sentimente nu importă, din punctul de vedere al existenței lor, pe acel care este chemat ca să le cerceteze, precum nu importă pe judecător haina cu care este îmbrăcat acel ce se prezintă în fața lui spre fi judecat;

Având în vedere că, dacă se examinează pe această cale faptele ca ipoteză a acuzațiunii, nu poate exista îndoială că a fost la mijloc o amenințare la adresa reclamantului, astfel formulată în cât eră cu putință ca reclamantul să resimtă impresiunea temerii unui pericol sau al unei neplăceri considerabile. Amenințarea este formulată de sigur cu multă abilitate, nu

atacă direct pe cel vizat, căci trebuie ținută în seamă personalitatea lui, care nu este a unui simplu rentier oarecare, ci a directorului uneia din cele mai puternice bănci din țară. De aceea, atacul la 29 Martie este îndepărtat, voalat, discret, se păstrează apoi câtva timp tăcerea, după care un închipuit cititor, la 19 Aprilie, reia focul; atacurile se îndeasă, se precizează la 23 și 24 Aprilie; concluziunea din acest din urmă articol, cu privire la soliditatea lăzilor de fier, este o indicațiune clară nu numai a scopului urmărit, ci și a mijlocului de a îndepărta pericolul; acest articol este o supremă abilitate, căci spune ce vrea într'o formă atât de brutală, încât nimenea neinițiat nu poate să creadă că este vorba de altceva decât despre o figură literară; numai acei cari erau edificați prin vizitele și conversațiunile lui David Adania, pricepeau că acel care scria articolul speră că lăzile de fier refractare focului și inundațiunii, nu vor putea rezista unei campanii de presă bine condusă. După aceea este atacat, la 30 Aprilie, celalt director, Paspatti, furtuna se apropie tot mai mult de cel vizat; la 4 și 7 Mai, un atac la adresa băncei. În timpul acesta, pentru ca să nu existe îndoială, emisarii înfățișau celor vizati pe Bogdan-Pitești ca un om teribil, ca un fel de prinț al demonilor, pentru ca să se știe că orice atac de orice fel este posibil. La 11 Mai, apare prima « scrisoare a unui necunoscut »; acel necunoscut nu eră bietul cumpărător al ziarului, despre care se vorbește în concluzia articolelor, și nu eră vizată suma de 5 parale pe care o plăteă în schimbul gazetei. Destinatarul eră foarte cunoscut și suma a fost aceea care a fost convenită la Flora mai târziu. Atacurile se repetă tot mai brutal; se vorbește, ce e drept, de Bertolero, de Paspatti, dar acestea nu sunt decât cercurile eretelui, care nu se repede drept asupra pradei, ci începe să facă ochuri întâi mai largi și apoi din ce în ce mai mici, pentru ca apoi să se precipite deodată, când prada este într'o așa stare sufletească, în cât nu mai poate nici să fugă. Aceasta eră intențiunea care eră la baza campaniei de presă. S'a vorbit reclamantului și despre unele scrisori, cari ar privi viața lui privată, dar partea dominantă a simfoniei șantajului erau articolele cu leit-motivul final « vom reveni », repetat în 7 articole. La alergările dela 12 Mai, articolul din acea zi din ziar, pus de Davidescu sub ochii lui Aristide Blank, a convins pe acesta ca, împreună cu Davidescu, să meargă la Fronescu cu

automobilul Direcției închisorilor, spre a se întâlni cu Bogdan-Pitești. Desigur nu ipoteticele scrisori despre viața lui privată l'au decis ca să meargă cu acest echipaj într'o asemenea companie. Dar la 17 Mai, atacurile se precizează, invinuirile din a 3-a scrisoare a unui necunoscut sunt deastădată mai clare; la 20 Mai, deasemenea. În tot acest timp continuă insistența cantilena lui Davidescu. În numărul cu data 27 Mai, se spune că lada de fier este dușmanul împotriva căruia trebuie dus război pe viață și pe moarte (bine înțeles până ce se va deschide); atacul din același număr și din numărul viitor, cu privire la sanatoriul Elisabeta, denotă că chestiunea a ajuns la un punct culminant, aluziunea la rolul Drului Hönig, acuzațiunea de lubricitate, epitețele de libidinos, imbecil, etc., denotă un paroxism de efort spre a deruta, a zăpăci definitiv pe adversar, a-i aduce ultimele lovituri și a-l pune astfel în stare ca să cedeze. Și într'adevăr, în seara care a urmat aparițiunii aceluia articol, Blank și Bogdan-Pitești s'au întâlnit la Flora și au fixat suma de 30.000 lei, ca preț al încetării campaniei;

Având în vedere că, deci, este incontestabil că au fost amenințări scrise și că aceste amenințări au fost acelea cari erau menite să determine remiterea sumei; desigur, au fost și amenințări verbale, dar aceste amenințări nu au fost de natură ca să împingă pe reclamant ca să cedeze; nu se poate tăgădui că faptul emisarilor de a atribui lui Bogdan-Pitești o aureolă de satanism, eră cât se poate de important și abil, chiar aproape indispensabil pentru reușita întreprinderii; de asemenea și chestiunea scrisorilor intime eră un punct important, cu condițiunea ca Blank să fi fost convins că aceste scrisori au existat. Dar acestea nu fac să dispară importanța capitală a celorlalte amenințări făcute prin presă, și făcute astfel, încât cel vizat să fie atacat deodată pe mai multe fronturi. Frontul sentimental atacat prin acuzațiunile de lubricitate, de abuzuri asupra farmecilor juvenile ale funcționarelor; frontul vieței private atacat prin abuzurile din ultimele articole; frontul amorului propriu atacat prin cuvintele ca «imbecil», «parvenit», etc., în fine, frontul vieței publice atacat prin campania dusă contra băncei. Într'adevăr, dacă pentru acei cari se află în slujba Statului; efectele unui atac adus în contra instituțiunei din care fac parte, nu este atât de direct, nu tot astfel este cazul pentru un comerciant, un bancher, unde chestiunile de demni-

tate, de corectitudine în afaceri are o importanță capitală. Dar mai ales atunci când cel vizat nu este numai un director oarecare, ci fiul intemeietorului casei, acel care are un rol de căpetenie în conducere, viitorul suflet al întreprinderii, nu se poate spune că atunci când este atacată cinstea băncei, nu este atacată și cinstea lui, nu este lovit într'o chestiune esențială și că o asemenea lovitură nu-l poate îndemna ca să facă orice sacrificiu spre a pune capăt unei asemenea stări de lucruri. Prin campania de presă nu se discută, după cum se pretextă, o chestiune financiară și economică, ci eră atacată corectitudinea băncei. Stăpânii băncei sunt Mauriciu Blank și Aristide Blank; Mauriciu Blank eră de sigur atins ca om public, dar cel mai atins și cel pe care din cauza vârstei autorii campaniei îl credeau mai vulnerabil eră Aristide Blank. Deci el eră vizat în modul arătat mai sus prin campania dusă în contra băncei, atacul băncei nu eră decât un mijloc mai adoptat felului campaniei, adică unei campanii prin presă. În zadar s'ar susține că banca este o societate anonimă; în deslegarea acestei chestiuni a amenințărilor este vorba despre o chestiune de fapt, de mentalitate; or, banca nu este o societate anonimă decât ca chestie de continuitate și în ochii codului de comerț; dar, în fapt și în mintea tuturor, nu este altceva decât «Banca lui Blank». În orice caz, faptul că ar fi vizati și alții cari n'au reclamat, nu înlătură temeinicia reclamațiunei lui Aristide Blank;

Având în vedere că, dacă este exact că au fost și amenințări scrise și amenințări verbale, ele nu pot fi despărțite, ci trebuiesc a rămâne împletite, așa cum au fost în realitate și nu se poate face abstracțiune de unele; căci dacă este exact că judecătorul nu este ținut ca să se ocupe de toate amănuntele cari au înconjurat o afacere, nu poate însă lăsa la o parte ceea ce este capital și mai important spre a considera numai unele fapte însemnate de sigur, dar care singure nu ar fi avut nici o influență. În speță, dacă nu ar fi existat ziar și campania de presă, adică publicitate, este cert că Adania și Davidescu ar fi fost primiți nu cu tratative și târgueli și ar fi părăsit cu o oarecare rapiditate localul băncei. Numai campania dusă prin ziar a putut fi producătoare de teamă în mintea celui vizat. A nu considera această campanie ca element determinant al temerii, ca amenințare, este a concepe zăpada care iarna acoperă pământul independent de fulgii cari au adus-o;

Având în vedere că, o dovadă peremptorie că suma remisă aveà de scop nu împiedecarea publicării scrisorilor de care a fost vorba în amenințările verbale, ci împiedecarea atacurilor împotriva băncei, este chiar declarația lui Aristide Blank asupra modului cum s'a ajuns la cifra de 30.000 lei. În adevăr, el arată că, prin târgueli asupra fiecărui punct în parte, s'a ajuns, pentru încetarea campaniei în contra întreprinderilor băncei, la cifrele următoare: 12.000 lei pentru fabricele de zahăr, câte 1.500 lei pentru orez și societatea de import și export, 6.000 lei pentru societatea «Generală» și 9.000 lei pentru băncă, în total 30.000 lei adică tocmai suma convenită. Nici o centimă pentru scrisorile intime. Or, dacă atât în mintea lui Blank, cât și în mintea lui Bogdan-Pitești, chestiunea publicării scrisorilor intime erà atât de covârșitoare desigur că nu se poate explica cum asupra lor nu s'a insistat și discutat mai mult, și n'au format măcar un obiect de târguială. Faptul că Blank s'a mulțumit cu nimica lui Bogdan-Pitești asupra acestui punct denotă că, din partea lui, această chestiune nu erà decât satisfacerea curiozității, iar nu teama unei publicări;

Având în vedere că, odată stabilit că în ipoteza acuzațiunei au existat și amenințări scrise de așa natură încât, împreună cu cele verbale, să hotărască pe cel vizat ca să remită valori, fiind pedeaaltăparte necontestat că aceste amenințări s'au făcut pe calea presei, urmează a se vedea dacă aceasta constituie sau nu un delict de presă;

Considerând că, fără a se încercui acest delict în cadrul amăgitor și dificil al unei definițiunei, se poate zice în mod general că el există atunci când făptuitorul comite cu intențiune un delict printr'un abuz de expresiune a gândirii și prin intermediul publicității presei. Delictul poate aveà un scop moral, dar poate urmări și un scop material. Abuzul de gândire și publicitatea nu sunt decât mijloacele pentru realizarea unui scop, care poate fi sau lezarea unei individualități, sau stoarcerea de bani dela cel vizat, sau orcare alt scop. Faptul că cineva vrea să atingă onoarea cuiva, sau punga prin onoare, nu schimbă natura delictului. Iar în ceeace privește abuzul de expresiune al gândirii, el există îndată ce se afirmă cu intențiunea de a vătămă — fie onoarea, fie punga — un lucru ce se știe a fi mincinos, calomniator sau difamator;

Considerând că, delictul de șantaj este constituit prin întrunirea elementelor amenințării de revelațiuni sau imputațiuni difamatorii, a scopului realizării unui câștig ilegal și a relei credințe. Acest element, de altminterlea, este comun orcării delict, prin urmare și celor de presă;

Având în vedere că, inculpații sunt dați în judecată pentru că au încercat să stoarcă bani, adică pentru tentativă; prin urmare, nu este necesar să se discute faptul material al extorsiunii;

Considerând că, pentru ca să existe tentativă, trebuie să existe, după cum spun art. 38 și 39 c. pen., începutul execuțiunei delictului, curmat prin împrejurări cu totul independente de voința autorului;

Că, în delictul de șantaj, începutul execuțiunei nu este constituit prin cererea de remitere de valori (căci acea cerere pură și simplă ar fi o cerere de împrumut), ci prin amenințările de revelațiuni sau imputațiuni difamatorii. Nu este necesar ca să existe cerere de extorsiune, este suficient ca să existe amenințări cu intențiune de a extorcă. (Vezi G. Bonhomme, *Du chantage*, pag. 102—103; Garraud, vol. II, No. 2224, p. 519; Chauveau Adolphe & Faustin-Hélie, ed. VI, t. V, No. 2133, p. 310; Blanche, ed. II, v. VI, No. 73, p. 67);

Prin urmare, tentativa există prin amenințări independent de orice cerere de extorsiune, căci amenințarea cu intențiune de a extorcă, este caracteristică încercării de a extorcă;

Considerând că, dacă tentativa delictului este constituită prin amenințările făcute, dacă aceste amenințări sunt făcute și în scris, tentativa delictului va fi privită ca săvârșită în scris, și dacă s'a făcut pe calea presei va fi privită ca săvârșită pe calea presei. Fiind în joc și amenințări verbale și amenințări prin presă, aceste din urmă fiind de o importanță capitală, de oarece, fără ele, delictul nu ar fi putut răuși, urmează ca această tentativă să fie privită ca un delict de presă. Faptul că au existat și elemente verbale, nu-i ridică acest caracter, afacerea nu poate fi despicală și instanța competentă ca să examineze partea cea mai importantă a faptului îl va examina în întregul lui;

Considerând că, așa fiind, Curtea nu este competentă ca să judece delictul pus în sarcina inculpaților.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite incidentul.

Semnat, M. Balș.